

# UČITELJSKI TOVARIŠ

**Glasi Udruženja Jugoslov. Učiteljstva. — Poverjeništvo Ljubljana.**

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovarisa  
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.**

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljke je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak četrtak pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto velja 60—K, pol leta 30—K, četrt leta 15—K, posamezna številka po K 120. Za neorganizirane 80—K, za naročnike v inozemstvu 100—K letno.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 1 K za vsako peti-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 50 K.

Telefon uredništva  
št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne peti-vrste, če se tiska enkrat . . . 1 K 50 vin. „ „ „ dvakrat . . . 1 „ „ „ trikrat . . . 80 „ za nadaljnja uvrčenja od peti-vrste po 60 vin. Oznaniila sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo ljubljanskega Poverjenišva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

**Upraviništvo Učiteljskega Tovarisa  
v Ljubljani, VII., Celovška cesta 33/I**

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklama tije so proste poštne.

## Volitve zastopnikov ljudskošolskega in meščanskega učiteljstva v višji šolski svet.

Na temelju uredbe o sestavi in poslovanju višjega šolskega sveta v Ljubljani so razpisane nove volitve naših zastopnikov v tej korporaciji.

Pozivljamo vse učiteljstvo, ki je organizirano v UJU poverjeništvo Ljubljana, da se točno in vestno ravna po izdanih predpisih šolskih oblasti ter tako samo pomore, da se ne izgubi noben naš glas.

Vsak volilni opravičenec voli po dva zastopnika kot člana in po dva zastopnika kot njih namestnika višjega šolskega sveta.

Naša organizacija je po zaslišanju vseh okrajnih učiteljskih društev in vpoštavljajoč njih večinsko mnenje glede kandidatov in porazdelitve volilnih opravičencev določila nastopno:

Člani — članice — okrajnih učiteljskih društev: Celje, Slov. Bistrica, Marniberk, Mežiška dolina, Ormož, Slovenjgradec, Savinjsko, Konjice, Sv. Lenart, Laško, Maribor (okolica), Maribor (mesto), Šaleško, Ptuj, Gornji Grad, Ljutomer in Prekmurje zapišejo na glasovnice:

Člana: **Anton Gnus**, šolski ravnatelj na Dolu pri Hrastniku.

**Luka Jelenc**, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani.

namestnika: **Anton Hren**, nadučitelj v Studencih pri Mariboru.

**Dragotin Humek**, ravnatelj meščanske šole v Mariboru.

Člani (članice) okrajnih učiteljskih društev: **Brežice-Sevnica, Kozje, Šmarje-Rogatec, Ljubljana (mesto), Ljubljana (okolica), Krško, Kamnik, Kočevje, Črnomelj, Cerkljica-Logatec, Radovljica, Kranj, Litija in Novomesto** zapišejo na glasovnice:

Člana: **Janja Miklavčičeva**, šolska voditeljica v Kranju.

**Luka Jelenc**, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani.

namestnika: **Martin Matko**, nadučitelj v Novem mestu.

**Dragotin Humek**, ravnatelj meščanske šole v Mariboru.

Ker nastopimo na volitvah disciplinirano v interesu ugleda in koristi svojega stanu in šolstva, smo uverjeni o izvolitvi svojih kandidatov. Vsi za enega, vsak za vse!

**Udruženje Jugoslovanskega Učiteljstva v Beogradu, poverjeništvo Ljubljana.**

dne 28. februarja 1921.

**Rudolf Dostal**,  
strok. tajnik

**Vilbald Rus**,  
član sosveta.

## Naredba o sestavi višjega šolskega sveta.

60.

V imenu Njegovega Veličanstva

**PETRA I.**

po milosti božji in narodni volji  
kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev

MI

**ALFKSANDER**,

prestolonaslednik,

na predlog Našega ministra prosvete in po zaslišanju Našega ministrskega sveta predpisujemo

**Uredbo o poslovanju višjega šolskega sveta v Ljubljani.**

Dokler ne stopi v veljavo nov šolski zakon, ki določa delokrog in sestavo šolskih oblastev, se odreja:

Člen 1.

**Delokrog višjega šolskega sveta v Ljubljani.**

Višji šolski svet v Ljubljani opravlja posle bivših deželnih šolskih svetov na ozemlju, ki je od bivših vojvodin Kranjske, Štajerske in Koroške pripadlo kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, in v Prekmurju.

Zoper odločbe višjega šolskega sveta v upravnopravnih zadevah ni pritožbe. Če pa odloča v kolegiju ali senatih o disciplinarnih zadevah, je dopusten priziv na poverjeništvo za uk in bogočastje, ki za je vložiti tekom 14 dni izza vročitve razsodbe ali odločbe potem višjega šolskega sveta. Dan vročitve se ne vračuna v to dobo.

Člen 2.

**Sestava viš. šolskega sveta v Ljubljani.**

Člani višjega šolskega sveta v Ljubljani so:

1. predsednik;
2. podpredsednik;
3. eden ali dva upravno - gospodarska poročevalca;
4. višji šolski nadzorniki, ki se imenujejo v potrebnem številu in v mejah državnega proračuna;
5. dva zastopnika veroučiteljev na srednjih šolah, učiteljskih, meščanskih in ljudskih šolah;
6. dva zastopnika učiteljev srednjih šol in učiteljskih;
7. trije zastopniki učiteljev meščanskih in ljudskih šol;
8. en zdravnik;
9. en zastopnik staršev;
10. en kmetovalec;
11. en zastopnik poverjenišva za socialno skrbstvo.

Pod točkami 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. navedeni člani imajo namestnike, ki stopijo na njih mesto, če bi bili zadržani.

Člen 3.

**Upravno-gospodarski poročevalci in višji šolski nadzorniki.**

Upravno - gospodarski poročevalci in višji šolski nadzorniki so državni uradniki in se nameščajo po predpisih, ki veljajo za državne uradnike.

Upravno - gospodarski poročevalci so pravniki z izobrazbo, ki se zahteva od uradnikov politično - upravne konceptne stroke.

Poverjenik za uk in bogočastje določa, kateri izmed uradnikov upravno - gospodarskega oddelka naj stalno ali začasno poslujejo kot referenti na sejah višjega šolskega sveta.

Člen 4.

**Predsednik in podpredsednik.**

Predsednika, ki mora biti izbran iz skupine ravnateljev in učiteljev na srednjih šolah in učiteljskih, in podpredsednika, ki mora biti izbran iz skupine ravnateljev, vodij in učiteljev na meščanskih

in ljudskih šolah, imenuje minister prosvete.

Predsednik in podpredsednik se ne smeta imenovati izmed šolnikov, ki so stalno nameščeni na poverjeništvo za uk in bogočastje in na višjem šolskem svetu v Ljubljani.

Predsednik uživa poleg svojih službenih prejemkov kot ravnatelj ali profesor pravilno doklado, ki mu jo določi poverjenik za uk in bogočastje v okviru državnega proračuna.

Podpredsednik se udeležuje sej višjega šolskega sveta z glasovalno pravico in namestuje predsednika v vodstvu sej in upravnih poslov, kadar je predsednik zadržan.

Podpredsedniku se izplača opravilna doklada, ki je določena za predsednika, če je predsednik zadržan dalje časa nego dva meseca.

Člen 5.

**Zastopniki družb in stanov.**

Škofijska ordinariata v Ljubljani in v Mariboru imenujeta po enega zastopnika in namestnika veroučiteljev na srednjih šolah, učiteljskih, meščanskih in ljudskih šolah.

Zdravstveni odsek za Slovenijo imenuje enega zastopnika in enega namestnika.

Občinski svet v Ljubljani voli enega zastopnika staršev in enega namestnika.

Poverjeništvo za kmetijstvo imenuje enega kmetovalca in enega namestnika.

Poverjeništvo za socialno skrbstvo imenuje enega zastopnika in enega namestnika, ki naj bosta po možnosti izbrana izmed varstvenih sodnikov.

Po tem členu upravičeni izporočje imena izbranih poverjenišva za uk in bogočastje ter jim izgotove poverilnice, ki jih imenovanci pokažejo, ko se snide višji šolski svet na prvo zborovanje.

Člen 6.

**Voljeni člani iz učiteljstva.**

Zastopniki učiteljstva se volijo v dveh skupinah.

Skupina A.

V skupini učiteljev srednjih šol in učiteljskih voli vsak upravičenec enega zastopnika in enega namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih srednjih šolah in učiteljskih imenščeni ravnatelji, profesorji in suplenti, za srednje šole in učiteljskega usposobljeni telovadni učitelji in učitelji glasbe.

Profesorji in učitelji zasebnih srednjih šol in učiteljskih imajo volilno pravico le, če poučujejo najmanj 14 ur na teden. Za presojanje volilne pravice je merodajen urnik, ki je bil določen ob pričetku šolskega leta, v katero pade volitev. Ravnatelji imajo volilno pravico tudi, če imajo manj učnih ur ali če so pouka prosti.

Izvoljena sta tista dva za zastopnika in za namestnika, ki imata največ glasov.

Skupina B.

V skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol voli vsak upravičenec dva zastopnika in dva namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih meščanskih in ljudskih šolah nameščeni ali šolskim oblastvom prideleni učitelji javnih meščanskih in ljudskih šol z zrelostnim izpitom, nadalje učitelji na zasebnih meščanskih šolah, ki

poučujejo najmanj 18 ur na teden, končno učitelji na zasebnih ljudskih šolah, ki imajo zrelostni izpit in jim je poverjen popolni razredni pouk.

Za zastopnike so voljeni tisti trije, ki imajo največ glasov. Enako se izvolijo namestniki.

Vadniški učitelji in učitelji meščanskih in ljudskih šol, ki poučujejo začasno na srednjih šolah in na učiteljskih, volijo v skupino B. Tudi učitelji na posebnih zavodih za gluho-nemce, slepce, za zane-marjeno ali slabo nadarjeno deco volijo v skupini B, dokler je šola podrejena nadzorstvu višjega šolskega sveta v Ljubljani.

Člen 7.

**Priprave za volitve.**

Poverjeništvo za uk in bogočastje razpiše volitve ter določi dan, do katerega sprejemajo ravnateljstva in šolska vodstva glasovnice, in dan, do katerega sprejemata za izvršitev volitve na poverjeništvo za uk in bogočastje postavljena volilna odbora glasovnice, ki jih naberejo ravnateljstva in šolska vodstva.

Zaeno postavi za vsako skupino volilcev po en volilni odbor.

Člani volilnega odbora za skupino A so:

1. en višji šolski nadzornik za srednje šole kot načelnik;
2. en uradnik-pravnik kot referent;
3. dva profesorja srednjih šol in učiteljskih.

Člani volilnega odbora za skupino B so:

1. en višji šolski nadzornik za ljudske šole kot načelnik;
2. uradnik-pravnik kot referent, ki posluje tudi v volilnem odboru za skupino A;
3. dva učitelja meščanskih in ljudskih šol.

Volilna odbora sprejemata od ravnateljstev in šolskih vodstev nabrane glasove, odločata o dvomih, kje naj kak učitelj glasuje, ter izvršita skrutinij.

Če se pojavijo dvomi, v katero skupino spada kak volilec, se združita volilna odbora v dvojni volilni odbor, ki pod predsedništvom načelnika volilnega odbora za skupino A odloči o spornem vprašanju.

Volilna odbora sta sklepčna, če so navzočni trije člani, ter odločata z večino glasov. Dvojni volilni odbor je sklepčen, če je navzočnih vsaj pet članov. Načelniki volilnih odborov glasujejo samo, če je na vsaki strani enako število glasov.

Učitelji, ki so stalno nameščeni na eni šoli, pa začasno prideleni v službovanje drugimi šoli, glasujejo na poslednji šoli.

Učitelji ljudskih in meščanskih šol, ki so začasno prideleni srednjim šolah in učiteljskem, oddajo svoj glas ravnateljstvu teh zavodov.

Učitelji, ki začasno službujejo na poverjeništvo za uk in bogočastje, na višjem šolskem svetu, pri knjigovodstvu deželne vlade, okrajnih šolskih svetih ali drugih javnih uradih ali v interesu države delujočih korporacijah, nadalje učitelji, ki so na dopustu zaradi študij, oddajo svoj glas volilnim odboroma na poverjeništvo za uk in bogočastje do dne, ki je določen za sprejemanje od ravnateljstev in šolskih vodstev nabranih glasov.

Kakor hitro se razpiše volitev, sestavijo vsa ravnateljstva in šolska vodstva



imenike učiteljev, ki imajo po teh določbah volilno pravico na šoli.

Volilni imeniki so razdeljeni na pet stolpcev z nadpisi v naslednjem redu:

1. ime in predime učitelja;
2. službena lastnost;
3. koliko ur na teden poučuje;
4. je glasoval;
5. opomba.

Rubriko pod št. 3. izpolnijo samo ravnateljstva in vodstva zasebnih šol.

Za učitelje meščanskih in ljudskih šol, ki so začasno prideljeni v službovanje srednjim šolam in učiteljskim, se napravi poseben imenik, ravnateljstva pa morajo poverjeništvu za uk in bogočastje javiti njih imena, da pošlje potrebno število glasovnic.

Ravnateljstva zasebnih srednjih šol in učiteljskih pošljejo volilni imenik pristojnemu višjemu šolskemu nadzorniku, ravnateljstva in vodstva zasebnih meščanskih in ljudskih šol pa okrajnim šolskim nadzornikom, da pregledajo ter na imenikih potrdijo, kateri izmed vpisanih učiteljev imajo volilno pravico. Tako urejeni imeniki se vrnejo ravnateljstvom in šolskim vodstvom.

Glasuje se samo z uradnimi glasovnicami, ki jih izda ter s svojim uradnim pečatom opremi poverjeništvu za uk in bogočastje. Glasovnice imajo za vsako skupino različno barvo ter nosijo tekoče številke.

Na poverjeništvu za uk in bogočastje se v posebnem pregledu zaznamenuje, s katerimi številkami opremljene glasovnice so se poslale ravnateljstvom javnih in zasebnih srednjih šol in učiteljskih in okrajnim šolskim svetom.

Okrajni šolski sveti pa zaznamenujejo v posebnem pregledu, s katerimi številkami opremljene glasovnice so se poslale ravnateljstvom meščanskih in vodstvom ljudskih šol.

Učitelji, ki začasno službujejo na poverjeništvu za uk in bogočastje, na višjem šolskem svetu, pri knjigovodstvu deželne vlade, okrajnih šolskih svetih ali drugih javnih uradih ali v interesu države delujočih korporacijah, nadalje učitelji, ki so na dopustu zaradi študij, morajo prijaviti svoja imena in naslove poverjeništvu za uk in bogočastje, ki jim pošlje glasovnice ter zabeleži številke njihovih glasovnic. Zaeno poskrbi, da pristojna volilna odbora napravita za take učitelje poseben volilni imenik, v katerem se zaznamenujejo osebno ali po pošti oddani glasovi.

#### Člen 8.

##### Glasovanje.

Učitelji oddajo svoje glasovnice ravnatelju ali šolskemu vodji v zalepljenih kuvertah, ki morajo biti za vsako šolo enake po obliki, barvi in velikosti ter opremljene z uradnim pečatom. Če ga šola nima, se na kuvertu napiše ime šole.

Glasovnice se ravnateljstvom in šolskim vodstvom srednjih šol in učiteljskih dostavijo naravnost od poverjeništvu za uk in bogočastje, ravnateljstvom meščanskih in vodstvom ljudskih šol pa po okrajnih šolskih svetih. Kuverte mora učiteljsko samo preskrbeti.

Ravnatelji in šolski vodje lahko določijo dan in uro, ob kateri naj se zberejo učitelji ter oddajo svoje glasovnice, morajo jih pa sprejemati tudi še do 12ih opoldne zadnjega dne, ki je od poverjeništvu za uk in bogočastje določen za sprejemanje glasovnic.

Ko učitelj odda svojo glasovnico, pregleda ravnatelj ali šolski vodja, ali je kuverta zalepljena; če ni, pozove učitelja, naj jo zalepi. Ravnatelj ali šolski vodja vpiše v stolpec 4. navpično 1.

V stolpec za opombe se vpiše, če se je kaj posebnega dogodilo pri oddajanju glasov.

Ko je sprejemanje glasovnic zaključeno, ravnatelj ali šolski vodja sešteje glasove v rubriki 4., primerja vsoto s številom oddanih kuvert, zapiše na volilni imenik, da se število oddanih kuvert ujema z vsoto v rubriki 4., zavije kuverte in volilni imenik v oмот, ga zapečati ter pošlje na naslov:

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani, vladna palača. (Volilni odbor za višji šolski svet, skupina A).

ali:

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani, vladna palača. (Volilni odbor za višji šolski svet, skupina B).

Učitelji, ki v zmislu določb člena 8. oddajo svoje glasove naravnost volilnemu odboru, jih osebno izroče ali pošljejo po pošti pristojnemu volilnemu odboru.

#### Člen 9.

##### Skrutini.

Skrutini se vrši najprej za skupino A. Volilna odbora pripravita po vzorcih, ki jih predpiše poverjeništvu za uk in bogočastje, glasovne in številne pole.

V glasovne pole se vpišejo: ime srednje šole, učiteljska, meščanske ali ljudske šole, število oddanih glasov in številke glasovnic, ki so se oddale.

Za vsakega zastopnika in za vsakega namestnika se napravi po ena številna pola, v katero se vpisujejo oddani glasovi.

En član volilnega odbora napoveduje ime šole, številko glasovnice in ime zastopnika ali namestnika, ki mu je oddan glas.

V številne pole vpisujejo številke uradniki, ki jih določijo poverjeništvu za uk in bogočastje, pod trajnim nadzorstvom enega člana volilnega odbora.

Neveljavni so glasovi:

1. če so kuverte prazne;
2. če je imenu zastopnika ali namestnika pridejano navodilo, pogoj ali šala;
3. če je oddana druga nego uradna glasovnica.

Veljaven je pa glas, če je kuverta dospela nezalepljena.

Prekliki glasov se ne vpoštevajo.

Dvomljiivi glasovi se dajo najprej na stran; volilni odbor nazadnje odloči, ali naj se pripuste ali ne.

Neveljavni glasovi in sklepi volilnega odbora o priznanju ali odklonitvi glasov se zabeležijo v zapisniku.

Ko je zapisovanje glasov zaključeno, se primerja, ali se vsota v številnih polah izkazanih in neveljavnih glasovnic ujema z vsoto, ki jo izkazuje glasovna pola. Če se ne ujema zaradi pomotnega štetja, odločujejo številke na številnih polah.

Potem se ugotovi, kdo je po določenih člena 6. izvoljen, ter vpiše v zapisnik s številom glasov, ki jih je izvoljenec prejel.

Izid volitev razglasita volilna odbora v »Uradnem listu« ter predložita volilni spis poverjeništvu za uk in bogočastje, ki izvoljenim izporeči izvolitev ter jim izgotovi dekrete.

Protivolitvam ni ugovora.

#### Člen 10.

Poslovna doba višjega šolskega sveta ter začasno imenovanih in voljenih članov.

Poslovna doba višjega šolskega sveta traja dve leti.

Predsednik in podpredsednik ter v točkah 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. člena 2. imenovani zastopniki in njih namestniki se imenujejo, odnosno volijo, za celo poslovno dobo. Če pa član višjega šolskega sveta odstopi, umre ali izgubi pravico biti izvoljen v občinski zastop in iz enakih vzrokov odpade tudi namestnik, se imenuje, odnosno voli, nov zastopnik in namestnik za ostanek poslovne dobe višjega šolskega sveta.

Če med poslovno dobo odpadeta zastopnik učiteljske skupine A ali B in njegov namestnik, se mora vršiti nova volitev vseh zastopnikov in namestnikov iste skupine tekom šestih tednov izza dne, ko je poverjeništvu za uk in bogočastje izvedelo, da je odpadel tudi namestnik člana višjega šolskega sveta.

Poslovna doba z dnem 1. januarja 1919 postavljenega višjega šolskega sveta in članov in namestnikov, ki se v zmislu te uredbe imenujejo ali volijo samo za dvoletno dobo, poteče z dne 31. januarja 1921.

#### Člen 11.

Minister prosvete naj izvrši to uredbo, ki stoji v veljavo, ko se objavi v »Službenih Novinah Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca«.

Z istim dnem se razveljavljajo vsi predpisi, ki so v nasprotju s to uredbo.

V Beogradu, dne 23. jan. 1921.

Aleksander s. r.

Minister za prosveto:

Sv. Pribičević s. r.

### Razpis

volitev zastopnikov učiteljskega srednjih šol in učiteljskih, ter meščanskih in ljudskih šol za višji šolski svet v Ljubljani.

Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednik je na podlagi predloga Ministra Prosvete in po zaslišanju Ministrskega Sveta dne 23. januarja 1921 predpisal »Uredbo o poslovanju višjega šolskega sveta v Ljubljani«, ki je objavljena v štev. 40. Službenih Novinah Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca z dne 22. febr. 1921. in je s tem dnem stopila v veljavo.

Po členu 10. je poslovna doba z dnem 1. januarjem 1919. postavljenega višjega šolskega sveta v Ljubljani ter članov in

namestnikov, ki se v zmislu te Uredbe imenujejo ali volijo samo za dveletno dobo, potekla z dnem 31. januarja 1921.

Med člani, ki se volijo, sta v zmislu člena 2., točke 5 (dva zastopnika učiteljev srednjih šol in učiteljskih, in so v zmislu člena 2., točke 6.) trije zastopniki učiteljev meščanskih in ljudskih šol. Za te članse se v zmislu zadnjega odstavka člena 2. tudi volijo namestniki.

Člen 6. pa določa: Zastopniki učiteljskega sveta se volijo v dveh skupinah:

#### Skupina A.

V skupini učiteljev srednjih šol in učiteljskih voli vsak opravičenec enega zastopnika in enega namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih srednjih šolah in učiteljskih nameščeni ravnatelji, profesorji in supletti, za srednje šole in učiteljske usposobljeni telovadni učitelji in učitelji glasbe.

Profesorji in učitelji zasebnih srednjih šol in učiteljskih imajo volilno pravico le, če poučujejo najmanj 14 ur na teden. Za presojanje volilne pravice je merodajen urnik, ki je bil določen ob pričetku šolskega leta, v katero pade volitev. Ravnatelji imajo volilno pravico tudi, če imajo manj učnih ur ali če so pouka prosti.

Izvoljena sta tista dva za zastopnika in za namestnika, ki imata največ glasov.

#### Skupina B.

V skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol voli vsak opravičenec dva zastopnika in dva namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih meščanskih in ljudskih šolah nameščeni ali šolskim oblastvom prideljeni učitelji javnih meščanskih in ljudskih šol z zrelostnim izpitom, nadalje učitelji na zasebnih meščanskih šolah, ki poučujejo najmanj 18 ur na teden, končno učitelji na zasebnih ljudskih šolah, ki imajo zrelostni izpit in jim je poverjen popolni razredni pouk.

Za zastopnike so voljeni tisti trije, ki imajo največ glasov. Enako se izvolijo namestniki.

Vadniški učitelji in učitelji meščanskih in ljudskih šol, ki poučujejo začasno na srednjih šolah in na učiteljskih, volijo v skupini B. Tudi učitelji na posebnih zavodih za gluhoneme, slepce, za zanamarjeno deco, volijo v skupini B, dokler je šola podrejena nadzorstvu višjega šolskega sveta v Ljubljani.

Glasuje se samo z uradnimi glasovnicami, ki jih izda ter s svojim uradnim pečatom opremi poverjeništvu za uk in bogočastje. Glasovnice imajo za vsako skupino različno barvo ter nosijo tekoče številke.

V zmislu člena 7. razpisujem volitve ter odredim, da morejo ravnateljstva srednjih šol, učiteljskih in meščanskih šol ter vodstva ljudskih šol sprejemati glasovnice

do 12. ure opoldne dne 18. marca 1921.

Ob 12. uri opoldne je volitev zaključena.

### Šolski člen v ustavi naše države.

**Svoboda vede.** — Pouk je državen. — Smoter pouka: moralna ozgoja, državno edinstvo in strpnost. — Verski pouk fakultativen. — Povdarek strokovnega šolstva. — Takse odpravljene. — Prvotni predlog prot zasebnim osn. šolam in učiteljskim. — Zasebno šolstvo se uredi končno s posebnim zakonom. — Državno nadzorstvo nad prosveto. — Osnovne šole za narodne manjšine se uredi z zakonom.

#### Prvotna stillizacija šolskega paragrafa.

Dne 24. febr. popoldne se je vršila seja redakcijskega komiteja zaradi stillizacije člena 16 ustave; ki obravnava šolsko vprašanje. Udeležili so se je demokrati, radikalci, socialni demokrati, muslimani in zemljoradniki. Po štiriurni razpravi je prišlo do izenačenja stališč vseh strank in se bo glasil člen 16 ustave o šolstvu nekvarno nadaljnjim še mogočim izpremembam takole:

Znanost in umetnost sta svobodni in uživata zaščito in podporo države. Univerzitetni pouk je svoboden.

Pouk je državen v vsej državi in po čisti v vsej državi na eni in isti osnovi, ki se prilagodi razmeram, katerim je namenjen. Vse šole morajo dati moralno vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti. Osnovni pouk je splošen in obvezen. Verski pouk v osnovnih šolah je fakultativen, razdeljen po veroizpovedih in v soglasju z verskimi načeli.

Strokovne šole se ustanavljajo po potrebah in poklicih.

Državni pouk se daje brez vpisnine, šolnine in drugih takso.

Dopuščati se morejo tudi privatne šole razven ljudskih in učiteljskih pod pogoji, katere predpiše poseben zakon. Izo-

Ravnateljstva in šolska vodstva pa morajo volilne imenike in glasovnice tako odposlati na volilna odbora na poverjeništvu za uk in bogočastje, da dospejo najkasneje

do 12. ure opoldne dne 31. marca 1921.

Učitelji, ki začasno službujejo na poverjeništvu za uk in bogočastje, na višjem šolskem svetu, pri knjigovodstvu deželne vlade, okrajnih šolskih svetih ali drugih javnih uradih in v interesu države delujočih korporacijah, nadalje učitelji, ki so na dopustu zaradi študij, izroče glasovnice osebno ali jih pošljejo po pošti pristojnemu volilnemu odboru

do 12. ure opoldne dne 31. marca 1921.

Da morajo svojo volilno pravico izvrševati, morajo naznaniti imena in naslove poverjeništvu za uk in bogočastje, ki jim pošlje glasovnice.

Ob 12. uri opoldne dne 31. marca 1921 je sprejemanje po ravnateljih in šolskih vodstvih predloženih in po učiteljih naravnost oddanih glasovnic popolnoma zaključeno.

Ravnateljstva, šolska vodstva in posamezni učitelji, ki oddajo svoj glas v zmislu ravnokar navedenih določb morajo poslati volilne imenike in glasovnice

priporočeno s povratnim recepisom

na

**POVERJENIŠTVU ZA UK IN BOGOČASTJE V LJUBLJANI, Vladna palača.** (Volilni odbor za višji šol. svet, skupina A.)

ali na

**POVERJENIŠTVU ZA UK IN BOGOČASTJE V LJUBLJANI, Vladna palača.** (Volilni odbor za viš. šol. svet, skupina B.)

Člani volilnega odbora za skupino A. so gospodje:

1. dr. Janko Bezjak, višji šolski nadzornik, vladni svetnik;
2. dr. Ivan Karlin, vladni tajnik;
3. prof. Ferdinand Marolt, glavni učitelj na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani;
4. Josip Osana, profesor na I. državni gimnaziji v Ljubljani.

Člani volilnega odbora za skupino B. so gospodje:

1. Engelbert Gangl, višji šolski nadzornik;
2. dr. Ivan Karlin, vladni tajnik;
3. Julij Slapšak, vodja ljudske šole v Mostah;
4. Franc Škulj, učitelj na IV. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani.

Vse druge odredbe, ki so potrebne za pripravo volitve, izda ravnateljstvom srednjih šol in učiteljskih ter okrajnim šolskim svetom **predsedstvo višjega šolskega sveta v Ljubljani**, ki tudi pošlje potrebno število uradnih glasovnic.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1921.

Vodja poverjeništvu za uk in bogočastje:  
Dr. Skaberne, s. r.

brazevalni zavodi brez razlike so pod državnim nadzorstvom.

Državljanom druge rase in jezika se dajo ljudske šole v materinem jeziku pod pogoji, ki jih predpiše zakon. Vprašanje drugih šol za te manjšine se bo rešilo s posebnim zakonom.

#### Redakcija vlade.

Od redakcijskega odbora stilizirane člene o šolstvu je vzela vlada dne 25. februarja v pretres. Ministrski predsednik Pašić je odklonil, da bi se glede privatnih šol v naprej vezale roke zakonodajalcu, da izključi vse privatne osnovne šole brez izjeme. S tem se je končno zadovoljil tudi predlagatelj poslanec Avramović sam, ki je absolutno zahteval, da se ne dovoli zasebnih ljudskih šol. Pašić je dalje odklonil, da bi se v ustavi predvidele kake druge nego ljudske šole za manjšine.

V imenu vlade je minister pravde kot zastopnik ministra za konstituanto izjavil, da se tudi Arnautom prizna popolna enakopravnost.

#### Iz debate o šolskem členu ustave.

Sejo ustavnega odseka dne 25. febr. je otvoril ob 9. predsednik dr. Momčilo Ninčić. Takoj so prešli na debato člena 16., ki govori o osnovnem pouku.



**Zemljoradnik Avramović** predlaga, naj se razprava o tem členu odloži in izvede potem skupno z ostalimi kulturnimi določbami ustave. Odbor njegov predlog odkloni.

**Dr. Sima Marković** (komunist) je dejal, da se morata pouk in uprava v državnih šolah urediti s posebnim zakonom, tako, da se prepreči, da bi ostala pouk in uprava še nadalje pod absolutnim vplivom posameznih ministrov, oziroma strankarjev. Šola naj se postavi na moderno podlago. Poleg učiteljev in roditeljev, kakor to predlaga poslanec Avramović, mora moderna pedagogika pritegniti k upravi tudi one, ki so pri tem najbolj zainteresirani, to je dijake. **Da bo omogočen obvezen pouk, mora dati država siromašni deci sredstev, da se lahko izšola,** sicer ostane vsa naredba samo na papirju. Da se zatre analfabetstvo, naj se ustvari načrt dopolni tako, da bo pouk obvezen za moške in ženske. **Ker so osnovne šole odvisne od občinskih uprav, zahteva govornik, da se ta fatalna anomalija odpravi s tem, da prevzame država dolžnost vzdrževanja osnovnih šol na temelju državnega proračuna. Umetnost mora štiti in podpirati država.**

**Posl. dr. Pavičič** (Narodni klub) želi intenzivno šolsko delovanje, da se odpravi analfabetizem. Napada prosvetno politiko dosedanjih vlad. Zagovarja šole usmiljenih sester v Bosni in Hercegovini. Nato je omenjal, da je treba posvetiti osnovnemu pouku tem večjo pažnjo, ker je ravno v tem tical vzrok velike neismernosti v naši državi. Kot neobhodno potrebno, da se doseže zaželeni rezultat, je treba držati učitelje na enem in istem mestu, da imajo priliko spoznati otroško dušo; z druge strani pa, da deca vzljubi svojega učitelja. Govornik se je izrekel v prilog zasebnih šol. Zasebne šole naj še snujejo v mejah zakona.

**Poslanec dr. Žerjav** je predlagal sledeče besedilo:

»Znanost in umetnost sta slobodni in uživata zaščito in podporo države. Enako je svoboden univerzitetni pouk. Izobrazba je stvar države. Osnovni šolski pouk je splošen, brezplačen in obvezen v državnih šolah. Verski pouk se daje deci v osnovnih šolah; v kolikor se ne protivijo roditelji ali varuhi. Verouk se daje otrokom deljeno po veroizpovedi, soglasno z njihovimi verskimi načeli.«

Svoj predlog utemeljuje tako-le:

Prvi stavek se nahaja v ustavih vseh držav. Novo je, da se tudi umetnost kot potreba narodnega življenja sprejme v državni program. Drugi stavek določa kompetenco države glede vse narodne šole. Šola mora popraviti, kar je nad nami zagrešila stoletna zgodovina. To je potrebno radi kulturnih in plemenskih razlik v narodu. S tem pa ni rečeno, da se razlike ne bodo uvaževale, ker je jasno, da moramo nadaljevati od točke, kjer se danes nahajajo. Državna šola nam daje garancijo, da se bo vršil pouk v vsej državi po temeljnem načrtu in v istem duhu. Ustava predvideva tudi možnost privatnih šol, ki se pa morejo dovoljevati le pod pogoji, ki jih predvideva zakon. Načelno mora veljati, da deca pohaja v državne šole.

Treba je rešiti vprašanje, kje se deci daje verski pouk. Mi smo se v nasprotju z željo, da se verski pouk vrši samo izven šole, odločili za to, da se v državnih osnovnih šolah poučuje tudi verouk. Čim smo prevzeli to načelo, treba s stališča verske svobode troje garancij: 1. da se verouk vrši deljeno po veroizpovedi; 2. da se daje v soglasju z verskimi načeli dotične veroizpovedi; 3. ako roditelji ne zaupajo verskemu pouku v šoli, da morejo prevzeti to brigo sami.

Ako tako po načelu verske strpnosti uredimo šolsko vprašanje, smo gotovi, da se s tem najbolj izognemo verskim borbam. Državne oblasti morejo dopustiti tudi zasebne šole pod pogoji, ki jih predpiše zakon. Vse ustanove za izobrazbo brez razlike morajo biti pod državnim nadzorstvom.

**Radikalec dr. Jovan Radonić** zahteva svobodo poučevanja, umetnosti in vseučilišnega pouka. Zahteva, naj bo pouk splošen, obvezen in brezplačen v vseh državnih zavodih.

**Musliman Ahmed beg Karabegović** zahteva, naj se v ustavo vstavi določba, da se v krajih, kjer prevladuje albanski in turški življenjski, poučuje v tamošnjem jeziku in da se poučuje srbsčina kot obližaten predmet.

**Demokrat Mihajlo Živković** zahteva svobodo pouka in umetnosti in da država podpira in štiti znanost in umetnost, zahteva tudi ukinjenje šolnine in da se verski pouk fakultativira. Univerzitetni pouk je svoboden.

**Musliman Muftija Mehmed - Alija** predlaga tudi neke formalnosti k predlogu Karabegovića, ki se tiče južno-srbskih šol.

**Posl. Mihajlo Avramović** pravi, da se mora dati poljedelcem sredstvo, da se morejo uspešno boriti za svoj obstoj, in da so to sredstvo njihove šole. Zahteva, naj se v šolah v prvi vrsti poučuje strokovna znanost, ki bo služila otrokom pri njihovem bodočem poklicu.

**Republikanec Gjonović** opozarja, da predlog ne predvideva poučevanja na državne stroške in bo zato glasoval proti.

**Posl. Echim Kurbegović** je za predlog poslanca dr. Žerjava in Živkovića. Zahteva, naj se izobrazita oba dva spola in naj se da muslimanom lastne šole. Zahteva, naj se stavku »veda in umetnost sta svobodni in uživata zaščito in podporo države« doda pristavek »v kolikor nista protivni javni morali«, to pa radi tega, ker se bo pozneje lahko pod firmo znanosti in umetnosti mnogokaj razumelo, s čimer se bo skušalo preslepiti mladino. Pristopa tudi na dopolnila posl. Radonića. Glede narodnostnih manjšin opozarja na Albance in Turke, katere je treba tudi upoštevati kot naše državljane in zahteva zanje šole v njihovem jeziku.

**Socijalni demokrat Nedejko Divac** zahteva take šole, ki bi odgovarjale prirodemu nagnjenju otrok, in izjavi, da se strinja s predlogom posl. Avramovića, da morajo biti šole strokovne in profesionalne. **Verski pouk je treba dati v roke popolnoma verskim institucijam izven šole.**

**Minister za prosveto Pribičević** izjavi, da je v našem narodnem interesu, da se šola podpravi. Vsaka druga šola je sporedna in se bo moral položaj takih šol urediti z zakonom, ki bo odgovarjal interesom države. Narodne manjšine bodo imele državne šole v svojem jeziku, ako jih ne bi mogle same vzdržati. Otroci morajo imeti osnovni pouk v maternem jeziku.

**Končni predlog šolskega paragrafa za konstituanto.**

**Radikalec Ljuba Jovanović** naglašava, da mora biti država liberalna in da se mora računati z verami in narodnimi manjšinami. Tujejezične šole naj bodo stalno pod državnim nadzorstvom. Predlaga se člen 16., kakor je bil sestavljen sporazumno med delom zastopnikov v ustavnem odseku.

Znanost in umetnost sta svobodna ter uživata zaščito in podporo države. Vseučilišni pouk je svoboden.

Pouk je državen. Vse pouk počiva na eni in isti podlagi, prilegajoč se onim, katerim je namenjen. Vse šole morajo dati moralno odgojo in pospeševati državno zavest v svrhu državnega edinstva ter toleranco.

Kar se tiče verskega pouka, morajo sprejemati otroci verski pouk po želji roditeljev, odnosno skrbnikov, ločeni po veroizpovedih.

Strokovne šole se odvarjajo po potrebah posameznih poklicev.

Državni pouk naj se daje brez vpisnine, šolnine in drugih pristojbin.

V koliko so dopuščene zasebne šole, naj odreja zakon.

Vse ustanove za izobrazbo so pod državnim nadzorstvom.

Manjšinam drugega plemena in jezika se dajo osnovne šole v njihovem materinem jeziku pod pogoji, ki jih določa zakon.

Ko se je predlog tako prestiliziral, je bil pri glasovanju sprejet z vsemi proti 5 glasovom komunistov in socijalnih demokratov, ki so zahtevali še predpis, naj se siromašni izšolajo na državne stroške. Vse druge stranke so ta predlog komunistov in socijalistov odklonile, da ne spada v ustavo.

Podlaga za moderni šolski zakon je s tem dana. Vendar moramo napraviti par pripomb tudi k temu predlogu.

Pouk je državen! S tem si je država pridržala pravico nadzorstva nad poukom in šolo, nikakor pa ni prevzela tudi dolžnosti otvarjanja in vzdrževanja šolstva. Vse narodno šolstvo v vsakem oziru vzdržuje država. To je temeljna naša zahteva, ki jo pogrešamo v ustavi. V našem programu in načrtu šolskega zakona smo se izrekli tudi za brezplačnost pouka v narodnih šolah, t. j. brezplačnost vseh sredstev za šolanje. Podržavljenje šolstva ina za nujno posledico odpravo zasebnega šolstva, absolutno pa odpravo zasebnih učiteljskih, ki jih zahteva že načelo »pouk je državen«. Ustanavljanje zasebnih učilišč in vzgojevališč se ne dovoljuje, že ustanovljene se čimprej podržavijo. Pri zasebnih zavodih, ki se jim kot takim pusti pravica javnosti, je potreba stroga državna kontrola. Humanitarno, socijalno - skrbstveno šolstvo sicer ni

stvar ustave, a je zadeva vsake kulturne države.

Kljub temu, da nam ustavni del šolskih določb ne daje vsega, nam ni odnehati od dela v smislu našega stanovskega in šolskega program, naše geslo mora biti: Kar nam ne izvede in uresniči v smislu našega programa ustava, to nam mora dati šolski zakon!

## Učni načrt

za srbohrvaščino na slovenskih osnovnih šolah.

**Smoter:** Učenci naj srbskohrvatsko besedilo v cirilici in latinici izurjeno in zanesljivo čitajo in pišejo in pri branju pravilno naglašajo. Poznajo naj razliko med slovenskim in srbskohrvatskim glasoslovjem, pravopisjem, oblikoslovjem in stavkoslovjem. Ustno in pisмено naj se pravilno izražajo o zadevah vsakdanjega življenja. Usposobijo naj se za splošno umevanje srbskohrvatske knjige (literature).

Opomnja: Zaradi lažjega umevanja in sličnosti s slovenščino naj se od tretjega do vključno petega razreda dosledno uporablja ekavščina. V višjih letnikih pa je treba z ozirom na hrvatsko književnost in srbske narodne pesmi učence seznaniti tudi z iekavščino.

### III. ŠOLSKO LETO.

1 tedenska učna ura, na šolsko leto približno 30 ur.

#### Prva srbska ali hrvatska čitanka.\*

Čitanje in pisanje malih in velikih cirilskih črk na podlagi stenskega abecednika in pisanih in tiskanih vaj v Prvi srbskohrvatski čitanki. Učenci naj se zlasti vadijo izgovarjati črke, ki jih slovenščina nima (č, h dž). Učitelj pojasnjuje besede in izraze s pomočjo tolmača v čitanki.

### IV. ŠOLSKO LETO.

2 tedenski učni uri, na leto približno 60 ur.

#### Prva srbska ali hrvatska čitanka.

Učenci naj se nadalje urijo v branju in pisanju cirilice na podlagi učne knjige. Paziti je na to, da pri pisanju ne mešajo latinskih in cirilskih črk. Uvesti jih je v umevanje naglasnih znamenj. Vadijo naj se nadalje v izgovarjavi črk č, h in dž. Pojasnujejo pri berilnih vajah besede in izrazi s pomočjo tolmača in pridejanega rečnika. Primerjajo naj se oblike srbskohrvatskih besed s podobno se glasečimi slovenskimi (konac — konec, muž — mož, vuna — volna, kotao — kotel, vo — vol itd.). Posamezni odstavki in kratka berila — zlasti pesmi — se uče na pamet in se predavajo. Berila v latinici se prepisujejo v cirilico, vadi naj se tudi kratek narek v cirilici. Pisane cirilske vaje naj učenci med sabo zamenjavajo, da se vadijo v branju tujih rokopisov. Na učiteljevo vprašanje odgovarjajo učenci z besedami v berilu. Učence je seznaniti z najnavadnejšimi izrazi iz vsakdanjega življenja. Posebno naj se vadi štetje in izrazi za časovne razmere.

Na leto osem šolskih nalog.

### V. ŠOLSKO LETO.

2 tedenski učni uri, na leto približno 60 ur.

#### Druga srbska ali hrvatska čitanka. Jezikovna vadnica.

Čitanje in pisanje kakor na prejšnji stopnji, samo da se zahteva čim dalje več, zlasti naj se goji pravilno naglaševanje. O tem je podatki učencem najumevnejša pravila na temelju »Uvoda« v Prvi srbski ali hrvatski čitanki. Učenci naj pišejo po nareku in se vadijo brati tuje cirilske rokopise, n. pr. dopisnice. Berila v latinici naj se nadalje prepisujejo v cirilico in obratno, pri čemer je paziti, da učenci oboje abecedo strogo ločijo. Ustno in pisмено naj prevajajo, kar so čitali, v slovenščino, a kratke slovenske sestavke v srbohrvaščino. Pri tem jih je opozoriti, kam se stavijo v srbohrvaščini naslonjenke (pomozni glagol in osebnosti). Berilno vsebino pripovedujejo tako, da jim učitelj nekoliko pomaga. Vzorna berila v nevezani besedi in pesmi naj se učijo na pamet in naj jih predavajo. Brez sistematike se s pomočjo beril naj se seznanjajo s srbskohrvatskim glasoslovjem in pravopisjem; pri tem se je ozirati na prilikovanje (asimilacijo) in izpadanje (sudac — suca, gostba — gozba itd.) soglasnikov (Prim.: Breznik, Slovenska slovnica, §§ 63.—69, Maretič, Hrvatska ili srbska gramatika, §§ 16.—33.).

\* Knjiga je v rokopisu gotova in izide do pričetka šolskega leta 1921/22. Anketa, ki je sestavila to knjigo, sestavlja sedaj tudi ostale knjige.

Na podlagi takih vaj naj se primerja slovenska historična pisava s srbskohrvatsko fonetično pisavo. Učence je seznaniti s sklanjo samostalnika, pridevnika, zamika in števnika in s spreglo glagola v sedanjem, preteklem in prihodnjem času, kolikor se to razlikuje od slovenskega oblikoslovja. Praktične govorne vaje na temelju Jezikovne vadnice.

Osem šolskih nalog.

### VI. ŠOLSKO LETO.

2 tedenski učni uri, na šolsko leto približno 60 ur.

#### Druga srbska ali hrvatska čitanka. Jezikovna vadnica.

Branje in pisanje kakor na prejšnji stopnji. To, kar so čitali, naj ustno in pisмено prevajajo v slovenščino in slovenska berila v srbohrvaščino; pri tem naj pazijo na pravilno nameščanje naslonjenk (enklitik). Vsebino beril naj pripovedujejo samostojno. Opozarjati jih je na jezikovne obrate (rečnice, fraze), ki naj si jih zapomnijo. Slovniciška tvarina se utrjuje in razširja, zlasti se doda sprega v imperfektu, aoristu in futuru II., nauk o rabi instrumentalu brez predloga, o predlogih, ki zahtevajo drugačen sklon kakor v slovenščini, in o menjavi in skakanju akcenta (Prim. »Uvod« v Prvi srbski ali hrvatski čitanki). Praktične govorne vaje na temelju Jezikovne vadnice, obravnavanih beril in stenskih tabel. Pisma in preprosti poslovni sestavki. Čitanje tujih cirilskih rokopisov. Za domačo vajo naj čitajo samostojna dela iz šolske knjižnice.

Osem šolskih nalog.

### VII. ŠOLSKO LETO.

2 tedenski učni uri, na leto približno 60 ur.

#### Tretja srbska ali hrvatska čitanka. Primerna slovnica srbskega ali hrvatskega jezika (originalna).

Učence je seznaniti tudi z iekavščino, čitajo naj torej poleg drugih beril tudi spise hrvatskih pisateljev in srbske narodne pesmi v originalnem pravopisu. Vsebino prebranih beril naj samostojno podavajo. Prevajajo naj tudi težje spise v slovenščino in obratno. Pri obravnavi beril naj se ozira tudi na skladnjo in debioslovje. S pomočjo priročnega rečnika\* naj se pri šolskem in domačem čitanju izpisujejo neznane besede, da si s tem pridobijo potrebni besedni zaklad. Vadijo se nadalje v pravopisju in pravilnem naglaševanju. Praktične govorne vaje. Spisje: opisi, razprave, pisma in poslovni sestavki. Čitajo naj tuje rokopise. Za domače vaje čitanje samostojnih del.

Osem šolskih nalog.

### VIII. ŠOLSKO LETO.

2 tedenski uri, na šolsko leto približno 60 ur.

#### Tretja srbska ali hrvatska čitanka. Slovnica kakor na prejšnji stopnji.

Branje in prevajanje kakor na prejšnji stopnji. Poleg čitanke naj se poizkusi tudi razredno branje samostojnih literarnih del. O pisateljih, zastopanih v čitanki, naj se podajajo na podlagi dodatka v knjigi kratki življenjepisni in literarni obrisi. Neznane besede se nadalje izpisujejo in memorirajo. Pri obravnavi beril naj se razpravlja tudi o synonymnih pomenih besed in o besednih obratih (frazah, rečnicah), lastnih srbohrvaščini. Ponovilo in uporaba slovniciških pravil. Za govorne vaje naj se porabi tudi računstvo. Učenci naj predavajo o vsebini domačega čtiva. Spisje: obnove, razprave, pisma in poslovni sestavki. Čitanje tujih rokopisov. Za domače vaje čitanje samostojnih del.

Osem šolskih nalog.

Opomnja: Učitelji srbohrvaščine v Ljubljani (eventualno v drugih mestih in središčih), ki imajo opraviti edino z jezikovnim poukom, naj se razbremenijo glede klasifikacije, da jo opravijo le dvakrat na leto, ker bi jim štirikratno razredovanje vzelo preveč časa, kar bi bilo po uku na kvar. Izjemoma naj se zanje do- loči le štiri šolske naloge, namesto osmih, in sicer iz istega vzroka.

V Ljubljani, dne 8. febr. 1921.

J. Levec.

## Iz naše organizacije.

### Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za politični okraj Ljubomer ima v četrtek, dne 10. marca t. l. točno ob 9. uri v Radnicah redni občni zbor po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapis.

\* Rečnik za šolsko porabo sestavlja prof. dr. R. Moč.



nika. 2. Došli dopisi. 3. Odobritev društvenega poslovnika. 4. Poročilo društvenega odbora. 5. Voliteve novega odbora in računskih pregledovalcev. 6. Določitev društvene članarine. 7. Predlogi in nasveti društvenikov. Pol ure pred obč. zborom se vrši pevska vaja. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Polnoštevne udeležbe se ne dajejo — predsednik.

+ **Slovenjebistriško učiteljsko društvo** zboruje dne 10. marca ob 10. uri v dekliški šoli v Slovenski Bistrici s sledečim vzporedom:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Odobritev zapisnika zadnjega zborovanja.
3. Društvene zadeve.
4. Smernice za sestavo podrobnega učnega načrta za zemljepis in za zgodovino. Predava nadzornik g. Matija Lichtenwallner.
5. Slučajnosti.

Pevska vaja bo ob 9. uri v dekliški šoli. Tovariši in tovarišice se vabijo, da se udeležijo zborovanja polnoštevno. — Odbor.

+ **Učiteljsko društvo za svetlenarstviški okraj** zboruje v četrtek 10. marca ob 10. uri v Sv. Lenartu Slov. g., pri slabem vremenu pa 17. marca z naslednjim vzporedom: zapisnik januarja, došli dopisi — nekateri so vezelanimi in ravnotake važni — posvetovanje in sklep vseh je prepotreben, zato pridite vsi k zborovanju; tov. F. Jakopec predava zanimivo stvarino o ruskih šolskih razmerah; tov. nadučitelj M. Perger o sedanjem zemljepisnem in zgodovinskem pouku; tov. predsednik Kranjc prinese s seboj najnovejše razne šolske liste na ogled. Pol ure pred zborovanjem petje. Slučajnosti, predlogi. G. ravnatelj Rado Kopić, društveni častni član se poslovi, počastimo ga gotovo vsi! — Odbor.

+ **Učiteljsko društvo za celjski okraj** zboruje v četrtek dne 10. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na deški mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporedju:

1. Zapisnik.
  2. Dopisi, društvene in stanovske zadeve.
  3. »Nekaj naziranj iz teoretične kemije« predava ravnatelj Serafin Benč.
  4. Razgovor o sestavi učne snovi iz zemljepisa in zgodovine. Poročevalci: Kvac, Bizjak, Cernej.
  5. Slučajnosti.
  6. Vprašalna skrinjica.
- Polnoštevne udeležbe pričakuje

A. Sivka, t. č. predsednik.

+ **Učiteljsko društvo za konjski okraj** je zborovalo dne 10. febr. 1921 na deški šoli v Konjicah. Zborovanja se je udeležilo 37 tovarišev in tovarišev.

Predsednik odpravi zborovanje, prisrčno pozdravi navzoče, predvsem pa 2 na novo vstopivša člana ter preide na dnevni red.

Dopis poverjenstva Ljubljana UJU glede zastopnikov v viš. šol. svetu se vzame na znanje in izreče pritrdilo.

Dopis poverjenstva Ljubljana UJU glede imenovanja nadzornikov se vzame na znanje. Društvo se enoglasno izreče edino le za dosedanjega nadzornika g. Henrika Schell, ki uživa zaupanje vsega učiteljstva in je vseskozi mož na svojem mestu.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri. Preosnovanje pravil okr. učit. društev. Odbor za preosnovo pravil, katerega je določil društveni odbor na odborovi seji dne 20. I. 1921 je dne 30. I. 1921 pregledal pravila objavljena v Uč. tovarišu. Pravilom je dodal še poslovnik.

Pravila, kakor poslovnik se prečitajo ter se sprejmejo enoglasno brez spremembe, kakor jih je bil sestavljen za to pooblaščen odbor.

Določitev članarine. Sprejme se predlog poverjenstva UJU, da se zviša članarina na 240 K, vendar se od pov. zahteva natančno pojasnilo, zakaj se je morala članarina brez dovoljenja delegacije zvišati.

Predlog, da vsak član prispeva letno 12 K za društvene potrebe, se enoglasno sprejme.

Letna članarina znaša 252 K.

G. nadz. Schell poda nekaj opomb iz šolske uprave in uradovanja šol. vodstev ter krajin šol. svetov, za katere namige in nasvete smo mu zelo hvaležni.

Resolucija.

Za vsakega na Koroškem odstavljenega slovenskega učitelja, odvetnika, sploh uradnika naj bi poslala Slovenija — Nemški Avstriji po 2 nemški učitelja oziroma uradnika ter zaprla vse nemške šole dotlej, da koroški Nemci ne dajo koroškim Slovincem slovenskih šol ter slovenskih, narodnih učiteljev.

Predsednik zaključuje zborovanje, zahvaljujoč se za dobro udeležbo.

+ **Učiteljsko društvo za ormoški okraj** je imelo dne 3. februarja t. l. svoj letni občni zbor ob 79% udeležbi. Naš vneta in delavni društveni predsednik nadučitelj Josip Rajšp je v svojem pozdravu naglašal edinstvo v organizaciji, ki ne sme trpeti radi nezadovoljnosti poedincev; organizaciji se moramo podvreči, dokler ona dela in skrbi za nas. Posebno pozdravi okr. šolski nadzornik tov. Pavla Flereta, na novo vstopivše ude in starostov tov. Ivana Košarja.

Iz tajnikovega letnega poročila je posneti, da so nanovo k društvu pristopili, in sicer dne 2. decembra 1920, I. tovariši oziroma tovarišice: Fridl Adolf, nadučitelj pri Svetinjah, Venigroholc Miroslav, učitelj v Središču, Ida Rajšpova in Franja Brataničeva, obe učiteljice v Ormožu, dne 3. februarja t. l. pa: Dobernik Simon, učitelj pri Svetinjah, Klemenčič Vladislav, učitelj pri Sv. To-

mažu in Antonija Zaplotnikova, učiteljica na Ru- neču. Po dolgih šestih letih se je vrnil iz vojne, oziroma vjetništva tovariš Ignac Čokl. Tako ima društvo danes 52 rednih udov in 3 častne ude. Zborovalo se je štirikrat z 78% povprečno udeležbo. Predavani oziroma daljših poročil je bilo 9. Predavali so: Košar Robert, ravnatelj Kosi (dvakrat), Angela Porekarjeva, inž. Ferdo Lupša, nadzornik Fleré, Pinterič Drago, Rajšp Josip in Serafin Domicijan.

Neutrudljivi blaginjak, tovariš Salamun, ki radi boleznim ni mogel priti, je pooblastil tovariša Pinteriča, da prebere sestavljeno poročilo. Dohodkov je bilo 5913 K 46 vin., izdatkov 5508 K 33 vin. Vsi udeje so svojo članarino plačali, tako da ni zaostanka. Za tekoče leto se določi 260 K udnine. Račune sta pregledala in iste našla v popolnem redu tovariši Najžer in tovarišica Gabr- ščekova. Blaginjak se da odveza in želi skorajš- njo okrevanje, ter izreče njemu kakor tudi tajni- ku zahvala za poslovanje.

Nova društvena pravila je predelal in pri- krožil našim razmeram tovariš Pinterič; k teme- ljitemu poročilu so še govorili: Fleré, Najžer, Mu- sek, Kosi i. dr. Tovariš Rajšp je predaval o Sa- mopomoči, isto toplo priporočal ter predlagal, da pristopijo vsi društveniki, ki še niso zraven. To- variš Serafin Domicijan je poročal o svoji enot- ni šolski pesmarici za ormoški okraj, katere bo krožila v okraju od šole do šole, kje si jo naj učitelji in učiteljice prepisejo, kar pride drugačno pomnoževanje predrago. V pesmarico so sprejete pesmi, katere so se posebno priljubile in katere otroci radi pojo. Pesmi so razvrščene po šolskih letih. V dodatku so cerkvene pesmi za šolske maše. Tovariš Serafin bo s svojim delom mar- sikateremu tovarišu in marsikateri tovarišici ustregel. Hvala mu za trud!

Pri vršitvi se volitvah je bil zvoljen pred- sednikom zopet tovariš Josip Rajšp, odbornikom pa Adolf Rosina, Martin Salamun, Jakob Preindl, Drago Pinterič in Anton Porekar.

+ **Gornjegrajsko učiteljsko društvo** je imelo svoj občni zbor dne 20. febr. na Rečici. Uvodoma se spominja predsednik minole volilne borbe ter nje za narodno prosveto ugodnega izida. Omenja dalje, da se šolstvo in učiteljstvo zadavajoče raz- mere ugodno razvijajo in da je zato dolžnost, da sklenjeni v trdnih vrstah pripomoremo po svojih močeh k procvitu naše mlade domovine.

Nato pozdravlja navzoče osobito novo prislo- pivša člana tov. Josipa Poberaj, učitelja na Re- čici in tov. Franceta Veit, učitelja v Mozirju ter kot gosta navzoči ge Zemljicevo in Pulkovo.

Tajnica tov. Rojnik prečita zapisnik zadnjega zborovanja, ki se neizpremenjen odobri, nato pa še letno poročilo o društvenem delovanju, ki se sprejme z odobravanjem. Društveni blaginjak tov. Martin Sotlar poda račun z dohodki 2980.43 K in z izdatki 2639.77 K; prebika je torej 340.66 K. Pregledovalca računov Ivan Pušenjak in Anton Zdobek potrjuje, da so računi povsem v redu; za- to dobi blaginjak odvezo.

Izmed dopisov se je prečital Kelčev pozdrav in bodrilo k vztrajnemu delovanju v narodnem smislu, za tem dopis poverjenstva UJU Ljubljana v za- devu zastopstva v Višji šolski svet. Na dopis iste- ga poverjenstva v zadevi okrajnih šol, nadzorni- kov se prečitata še dopisa učit. društva za So- štanski okraj in okrajnega šol. nadzornika Seker- la. Sklenilo se je soglasno, da naj ostane v sluča- ju, če pripade gornjegrajski okraj še nadzorni- skemu okolišču Slovenjgredca naš dosedanj pri- ljubljani okrajni šol. nadzornik Miloš Germovšek. Če pa se združi naš okraj z laškim, pa se imenujejo trije novi kandidati, ki se sporočijo poverjenstvu. Ti trije so bili začasno tudi imenovani.

Društvena pravila, ki so bila natisnjena v 46. številki »Uč. Tov.« se z malimi izpremembami sprejmejo.

O učni snovi za zemljepisje in zgodovino je podaval tov. Ivan Dolinar in sicer za enorazred- nico. Da se pa ta zadeva enotno uredi, se izvolijo na predsednikov predlog referenti za posamezne kategorije šol in sicer: Pušenjak Ivan, Zemljč Branko, Pulk Val., Sotlar Martin in Dolinar Ivan. Ti se ob dogovorjenem roku zberejo in sestavijo na podlagi maksimalnega načrta snov za posa- mezne šolske kategorije.

Volitev novega odbora. Soglasno je bil spre- jet predlog, da ostane dosedanj odbor in sicer: V. Pulk, predsednik, Josip Tenčak, namestnik, Marica Rojnik, tajnica, Martin Sotlar, blaginjak, odbornika pa Josip Korban in Franja Sotlarjeva.

Točka slučajnosti. V razgovor pride Uredba o nabavljalnih zadruških državnih uslužbencev i. t. d. razglašena v Uradnem listu št. 9. iz I. 1921. Navzoči se izjavijo da je za naš okraj ta uredba nesprejemljiva. Okraj je jako obširen, kakor to navadno po deželi. Če bi tudi v središču ustanovi- vali zalogo, vendar imajo oddaljeni člani po 2 do 4 ure hoda do nje, med tem ko je do bližnjega trgovca morda le nekaj minut. K tem potnim stroškom pa še pridejo upravni stroški. In kako naj n. pr. 24 članov vzdržuje ta dovozn in pro- dajalni aparat? Čl. 8. cit. uredbe pravi, da si lahko tudi 10 oseb ustanovi tako zadrugo. Presneto drag spont!

Da se mora učiteljstvo priučiti v šoli cirilice in jo poučevati v zvezi s srbohrvatskim jezikom, je čisto prav. Saj smo se morali mučiti z dokaj težjo nemščino. Christofov zavod v Ljubljani je s svojim dopisom ponudil svoje učne liste. Navzo- č društveniki so se izrekli za prosto voljo z ozi- rom na to, da je Učit. tiskarna izdala v svoji za- ložbi »Kratko srbsko gramatiko in čitanko« po 9

kron komad. Prirediti se bo pa morala na vsak način za šolsko mladino vadnica srbohrvatskega jezika, kakor je bilo to za nemščino.

Naposled se še določi članarina na 240 in 20 kron; slednje za domače potrebe.

Ker je bil s tem dnevni red končan, sklene predsednik dobro uspeši občni zbor.

## Vestnik meščanskih šol.

+ **Pripravljalni občni zbor »Društva meščan- skošolskih učiteljev za Slovenijo«**. V nedeljo, 13. febr. t. l. se je vršil ob jako lepi udeležbi na celjski meščanski šoli priprav. občni zbor »Društva mešč. šolskih učiteljev za Slovenijo«. Zborovanje se je pričelo ob 9 uri. Ravnatelj Brinar pozdravi navzoče kot hišni gospodar v imenu vseh sklica- teljev ter predlaga za predsednika starostov mešč. šolskih učiteljev v Sloveniji, ravnatelja dr. Ro- miha. Enoglasno sprejeto! Dr. Romih se zahvali in prevzame predsedstvo. Za zapisničarico se iz- voli str. učit. Zupančičeva in za poročevalca rav- natelj Sentjurc.

Ugotovi se nato število zastopanih šol, šte- vilo navzočih in število pooblastil. Zastopanih je bilo 21 mešč. šol. Navzočih je bilo 45, a s poobla- stili zastopanih 74 mešč. šolskih učiteljev. Po tej ugotovitvi podeli predsednik besedo ravnatelju Bernotu, katerega izvajanja so, v kratkem očrta- na, sledeča:

Mešč. šola napreduje na zunaj, glede notra- njega ustroja pa ne vidimo napredka. Narod, ki mu je namenjena, nima ne volje ne časa, da bi iz- gradil mešč. šolo. Zato je naša dolžnost, da gra- dimo na tej zgradbi sami. Šola je pa tudi temelj naše eksistence. Naš boj za eksistenco ni prene- hal in nerazumljiva brezbriznost bi bila, če bi ne posegli sami v boj za izboljšanje eksistence in to prepustili drugim, ki ne poznajo ne našega dela, ne naših potreb.

Srečen narod in zdržna lastna eksistenca sta cilja-vodnika, ki sta nas danes zbrala tukaj. Ta dva cilja moramo doseči le z delom, a delo mora biti organizirano. Biti moramo združeni in pod enotnim vodstvom in danes nam je določiti na- čin združenja in vodstva.

Organizirani smo sedaj v okr. uč. društvih, kjer je učiteljstvo ljudskih šol v ogromni večini. Razpravljanje o meščanskih šolih na zborovanjih teh društev je zelo pomanjkljivo, udeležujejo se ga le strok. učitelji, a še ti redko — uspeh ničev. Že itak kratko odmerjeni čas za zborovanje je še bolj skrajšan; ljudskošolsko učiteljstvo izgubi s tem čas za izpolnitev lastne stavbe — ljud- ske šole. Potrebna je zato delitev dela in združiti se morajo delavci, ki vrše isto delo. A kako?

Vprašanje kluba smo zavrgli že v Ljubljani kot brezpomembno, zavreči moramo tudi odseke po posameznih okr. društvih, ker so nepraktični. Zahtevajo namreč neokretno poslovanje potom vseh okr. društev, a ne združijo nas nikakor ne.

Preostane toraj le **lastno društvo**. Zavedam se važnosti tega koraka. Ločitev? Spominjam se ta na one, za učiteljstvo naravnost sramotne raz- mere v bivši Avstriji, kjer sta se ljudskošolski in meščanskošolski učitelj gledala kot pes in mačka. Tam so res z ustanovitvijo lastnega društva mešč. šolski učitelji ustvarili nekakšno novo kasto ter postavili okrog sebe smešen plot: usposobil- nostni izpit za mešč. šole. Sprejeli so v društvo le one, ki so ta izpit imeli, pa če so tudi službovali na ljudski šoli. S tem so menda hoteli pokazati, da jih od ljudskošolskih učiteljev loči izobrazba, da so nekaj »višjega«, dali so si pa s tem izpriče- valo, da so prav, prav majhni. Ljudskošolsko uč- teljstvo je moralo pač s pomilovanjem gledati na to novo »kasto« in ne smejo se čuditi, da je pri- šlo naposled do tako žalostnega razmerja.

Do take ločitve pri nas ne pride. Preveč smo izkusili bridkosti, da se ne bi zavedali, da je moč le v slogi, preveč se že sami trudili, da ne bi ve- deli ceniti dela drugih. In če obdržimo vedno pred očmi svoja dva cilja: srečna domovina in srečna lastna eksistenca — se ne bomo ločili nikdar. In če se združimo na skupno delo meščanskošolski učitelji, moramo takoj slovesno izreči: **Izšli smo iz vrst ljudskošolskega učiteljstva. Ti so nam bili vedno vrli tovariši, to so nam tudi sedaj in mora- jo ostati tudi v bodoče. Iskati in najti hočemo svoje cilje le v družbi s svojimi v ognju preizku- šenimi sobojniki, ljudskošolskimi učitelji.** Naša skupina ne sme niti za las oslabinjati njihove organi- zacije, temveč jo mora še okrepiti. Splošno odo- bravanje!

Na vašem enodušnem prirejevanju vidim, da ste z menoj enih misli, zato si upam predlagati:

Ustanovimo društvo meščanskošolsk. učitelj- stva za Slovenijo, društvo, ki naj sprejme kot čla- na vsakega, ki službuje na mešč. šoli, brez ozi- ra na izpit. Društvo pa naj pristopi kot okrajno dru- štvo k UJU ter pripozna kot svoj posredovalen organ s centralno poverjenstvom UJU v Ljubljani.

Po navdušenem pritrdjevanju in enoglasnem sprejetju predloga prečita ravnatelj Bernot pra- vila snujočega se društva, ki so bila od točke do točke po kratkih debatah sprejeta. Radi društev- nih glasil se sklene, da se ta določijo vedno na občnih zborih.

Sledijo volitve, voli se v vzklikom. Ravnatelj Bernot predlaga za predsednika rav. Humeka, kar je enoglasno in z velikim navdušenjem sprejeto. Ravnatelj Humek izjavi, da prevzame mesto pred- sednika, se zahvali ter prevzame predsedstvo.

Kot odborniki so bili izvoljeni: Ravnatelj Štupica, rav. Bernot in strok. uč. Kunauer; kot namestniki pa: ravnateljica Scheliga, rav. Brinar in str. učiteljica Kalin.

Glasom pravil se določijo nato 3 odseki in si- cer: Ljubljana, Celje, Maribor. K ljubljanskemu odseku spadajo mešč. šole v Ljubljani, na Jeseni- cah, v Trzinu in Ribnici. K celjskemu odseku me- ščanske šole v Celju, Zalcu, Šostanju, Slovenj- gradu in Krškem. K mariborskemu odseku mešč. šole v Mariboru, Ptaju, Ljutomu, M. Soboti in D. Lendavi.

Načelnikom ljubljanskega odseka je bil izvo- len rav. Magerl, celjskega odseka rav. Serafin, in mariborskega odseka rav. Kveder.

Po kratki odborovi seji se je odbor konstitui- ral sledeče: predsednik: rav. Humek, podpreds.: rav. Bernot, tajnica: rav. Štupica, blaginjak: str. uč. Kunauer; odborniki: rav. Magerl, rav. Serafin, rav. Kveder; namestniki: ravnateljica Scheliga, rav. Brinar, str. uč. Kalinova, Rač. pre- gledovalec sta bila izvoljena str. uč. Novak in Mergouth.

Delegatom so bili izvoljeni oz. so se sami pri- glasili: rav. dr. Romih, rav. Scheliga, rav. Lajovic, njihovim namestnikom pa str. uč. Palme, Goršič in Poljanec.

Soglasno se sklene, da se plačuje za društve- ne potrebe mesečno po 1 din. Sklene se tudi, da imej društvo v stanovskih glasilih: »Učit. Tovari- šu« in »Popotniku« lasten prostor. Sourednikom pri U. T. se izvoli rav. Jelenc in pri »Popotniku« rav. Kveder.

Med zborovanjem je došel tudi g. nadzornik mešč. šol. Hočevar, ki sedaj v kratkih besedah pozdravi zborovalce in jim zagotovi svojo pomoč v vseh stanovskih vprašanjih.

Ob 12. uri 30 min. prekine predsednik zboro- vanje ter naznani, da se nadaljuje ob 14. uri.

Kmalu po 14. uri odpravi zopet predsednik zboro- vanje. Na predlog dr. Romiha se pošije brzogov- ni pozdrav g. ministru Pribečeviču in g. predsed- niku V. š. sv. dr. Benku.

Po mestoma zelo živahni debati se sklenejo sledeče resolucije:

1. Petje in telovadbo naj poučujejo na mešč. šolah za te predmete izprašani strok. učitelji.
2. Učna obveznost mešč. š. učitelja bodi naj- manj 22 ur, največ 25 ur na teden. Pri jez. sku- pinah se všteje za vsak razred za poporave 1 ura, če je v razredu do 30 učencev, a dve uri, če jih je več.

Za računstvo se všteje v razredih do 30 učen- cev za poprave pol ure, če jih je več pa 1 ura. Za oskrbo kabineta se vštejeta 2 uri.

Učna obveznost ravnatelja bodi do 3 razre- dov 10 ur, največ 14 ur, za vsak nadaljnji razred oz. paralelko 2 uri manj.

3. Nagrada za tedensko naduro bodi 80 K, če se pa za kakšen predmet zahteva spec. izobrazba 50% več.

4. Pri supriranju nad 14 dni se naj nadure na- gradijo.

5. Meščanska šola bodi samostojna šola, ki daje srednjemu stanu višjo zaključno izobrazbo; hočemo pa očuvati možnost, da zamorejo učenci prestopiti v srednjo šolo.

6. Mi ne bomo nikakor prevzeli knjig za srednje šole, ker srednje šole po svojem ustroju ne odgovarjajo mešč. šoli.

7. Knjige za mešč. šole naj pišejo le meščan- skošolski učitelji.

8. Istotako naj knjige za mešč. šole cenurir- rajo tudi le mešč. šolski učitelji.

9. Meščanska šola bodi 4razredna.

10. Učiteljska ročnih del bodi strok. učiteljica z izobrazbo, katere odgovarja izobrazbi drugih strok. učitelje. Njena stroka naj obseza: risanje, ženska roč. dela in gospodinjstvo.

11. Kolikor je potrebnih mest za uč. ž. r. d. naj se jih sistemizira. Če pa je učiteljica na ne- sistemiziranem mestu, naj dobi plačo kot literarna učiteljica, ki je nastavljena pod istimi pogoji.

12. Uvede naj se na mešč. šolah rokotvorni pouk in poučujejo naj za to izprašani učitelji. V. š. sv. naj preskrbi pekunarno kritje in izobrazbo učiteljstva za ta pouk.

13. Mešč. šolsko učiteljstvo imej v V. š. sv. svojega zastopnika.

14. Zastopnik mešč. šol. učiteljstva bodi tudi pri tistih okr. š. svetih, ki imajo v svojem pod- ročju mešč. šole.

15. Učiteljstvo mešč. šol imej visokošolsko iz- obrazbo. Za sedanj prehodno dobo naj se obdrže tečaj, kjer naj se pa tudi predava metodika po- sameznih predmetov in eksperiment. psihologija.

16. Ker vstopijo na učiteljske absolventi me- ščanskih šol, naj se učna stvarina tam primeroma razširi.

17. Število otrok v enem razredu bodi na mešč. šoli največ 40.

18. V I. razred mešč. šole naj se sprejemajo učenci, ki so dovršili s povoljnim uspehom 5. šol- sko leto na tj. šoli. Ako se pa do Božiča opazi, da učenec ni zmožen slediti pouku, se ga da nazaj v Ij. šolo!

19. Mešč. šole nadzoruj aktivni mešč. šolski učitelj v večletno prakso.

20. V. š. sv. naj pošlje izvedence v inozem- stvo, ki naj tam nakupijo učil in tudi preskrbi, da se zamorejo ta učila brez carine uvoziti v našo državo.

Sklene se nato še, da sestavi odbor vzorce tiskovin za mešč. šole, ki jih pošlje v pregled od- sekem ter da se za mešč. šole sestavi poseben disciplinarni red.

K sklepu povzame besedo ravnatelj Humek, ki po kratkem nagovoru, pozivajoč na delo za društvo, šolo in domovino ob 17. uri 30 min. za- ključuje lepo uspešo zborovanje.







Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—